

TORUN SANOMAT

23/1/83

Pariisin XII biennaali:

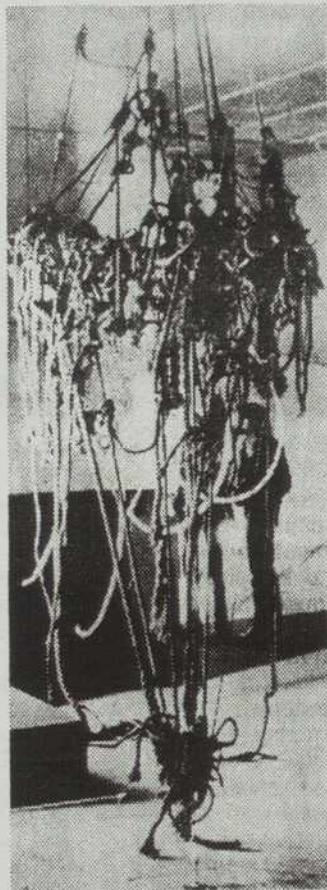
Suuruudenhulluuttako?

● **SUURI** on hyvä, koska se jättää pienen varjoon-
sa. **SUURI** on hyvä, koska
se näkyy kauas. **SUURI**
on hyvä, koska siinä on
voimaa. Mutta mitä ta-
pahtuu, kun **SUUREN** ym-
päriällä kaikki on yhtä
suurta?

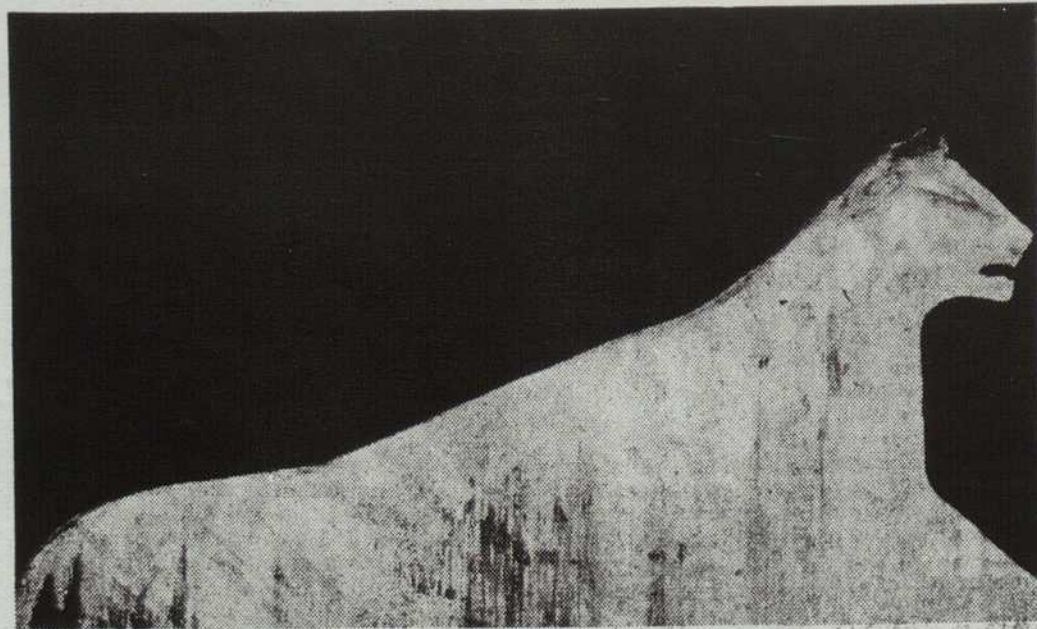
● Sara Hildénin taidemu-
seossa Tampereella on
valikoima loka-marras-
kuussa Pariisissa järjes-
tetyin XII nuorten bien-
naalin teoksia. Niistä
useimmat ovat suuriko-
koisia. Tämä pätee niin
veistoksiin, maalauksiin,
tilateoksiin kuin valoku-
viinkin.

Töiden koko on kasvanut
muissakin kansainvälisissä katsel-
muksissa. Se on oikeellista. Yksi-
lön ääni kuuluu heikkona ja nuo-
ren taiteilijapolven täytyy – aina-
kin se itse niin uskoo – suurentaa
teostensa kokoa, että ne tavoit-
taisivat yleisönsä keskinkertaista-
mis- ja yhdenmukaistamispainei-
den keskellä. Mutta suuruudessa
näkyä ennen kaikkea ajan epävar-
muus: suuri assosioituu pysyvyy-
teen ja turvallisuuteen.

Mutta koon suurentaminen
kääntyy helposti itseään vastaan
muuttuessaan poikkeuksesta

□ Marjo Kanervon Suuri tuulikan-
nel. Sekatekniikka, materiaalina
mm. köysi. Koko 600 x 200 x
200 cm.

□ Leena Luostarisen öljyvärimaalaus Gepardi. Koko 145 x 185.

säännöksi. Tämä pätee biennaali-
töihin. Suuria lattia- ja seinä-
pintoja peittäviä teosten keskellä
isäntäläisen Magnus V. Gudlaug-
ssonin yksinkertainen pieni esine-
teos Nimetön (!) hätkähdyttää.
Eikä siinä ole muuta kuin kolme
kuivattua, prässättyä puun lehteä
lasilevyn alla, yksi leikattuna kol-
mioksi, yksi neliöksi, yksi ympy-
räksi.

Suomalaiset järjestäjät saivat
valita Tampereelle tulevat työt
melko vapaasti. Paitsi tiivistelmää
kokonaisuudesta, tällaisessa
näyttelyssä voisi tuoda esiin eri-
tyisesti Suomen kannalta merki-
tyksellisten vanhojen taidemaiden
Ranskan, Italian ja Saksan nyky-
taidetta. Nyt näistä edes kohtai-
laisesti tulee esiin vain Ranskan
osuus.

Näyttelytöiden tunnuspiirteisiin
kuuluu eri taiteenlajien rajojen
hyökkäminen ja värikkyys. Kuvan-
veistäjät ja taidemaalarit operoi-
vat toistensa perinteisillä alueilla.
Valokuvaa käytetään kollaaseissa
sekä myös maalausten pohjana.
Nuorten kuvanveistäjien materi-
aalivalikoimaan kuuluu mm. huo-
pa ja muoviluvaha.

Elämän kehät

Näyttelyvieras törmää ensim-
mäisenä ranskalaisen Michel Pa-
ysantin esinesommitelmaan Tiike-
ritanssi, joka muodostaa näytte-

lyhallin lattialle kahdeksan neli-
ömetrin laajuisen ympyrän.
Maassa makaavan paperitiikerin
suusta lähtee karjahteluksi tulkit-
tavia muovista leikeltäviä signaali-
viivoja. Vaihe vaiheelta ne muut-
tavat alkuihmisiksi, jotka käyvät
alkulähteensä, tiikerin kimppuun;
myyttinen, rationalistiselle länsi-
maiselle ajattelulle vieras elämän
kehä sulkeutuu. Laajemmin ot-
taen Paysantin teos heijastelee
idän mystiikan ilmentymistä rans-
kalaisessa ajattelussa 70-luvulle
tullessa.

Paysantin teos on esimerkki
myös nykytaiteesta ilmenevästä
pyrkimyksestä poikkitaiteellisuu-
teen. Tiikeriä kehänä kiertävä
joukko on hurjassa tanssissa
(vaikka liikkeen suorittakin itse
asiassa näyttely-yleisö). Kokemus
laajenee myös teatterin suuntaan.
Tiikeritanssi kun on samalla myös
eräänlainen näyttämötapaus.

Ihmisen pirstaleet

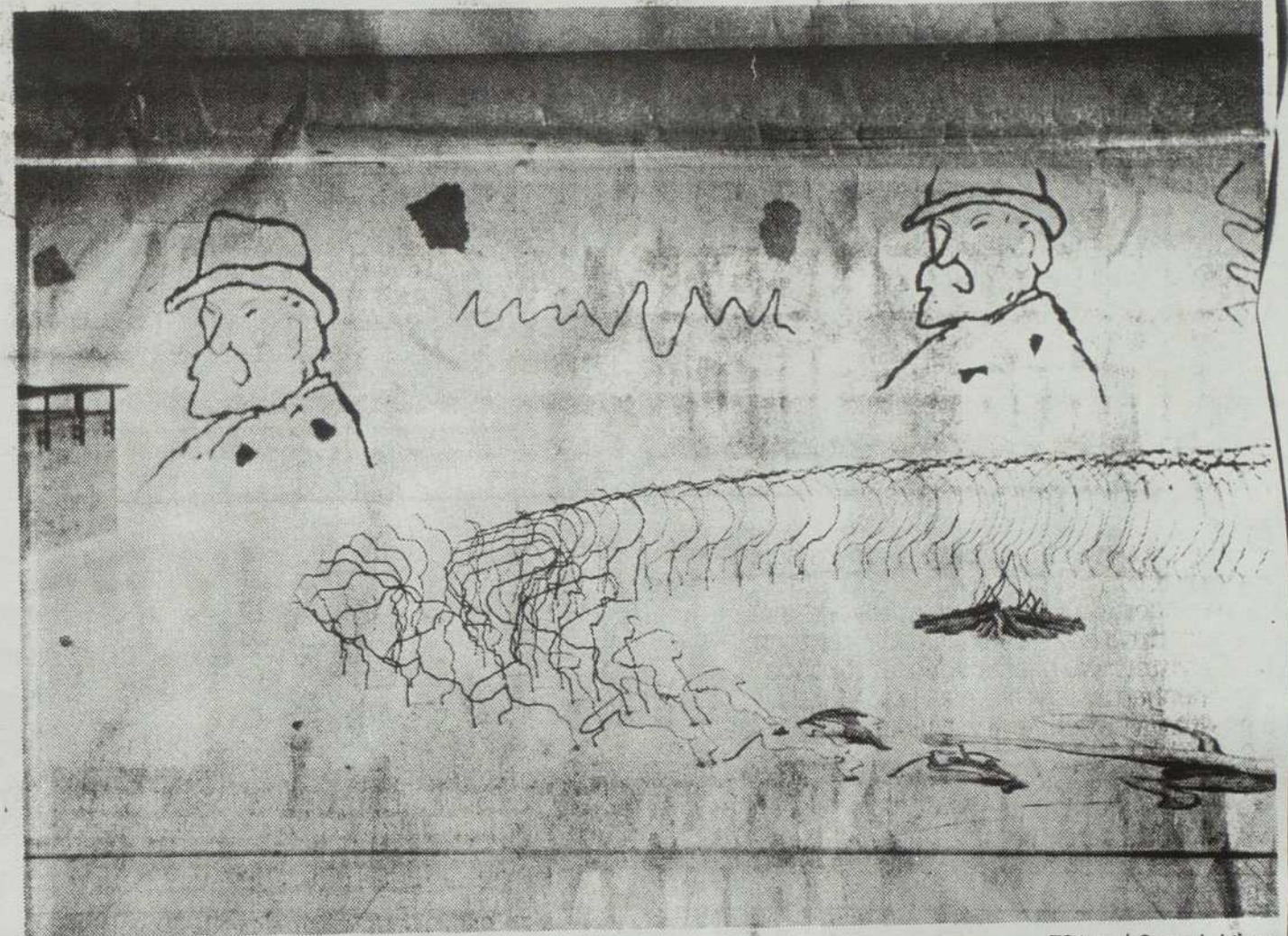
Italialaisen kuvanveistäjän Luigi
Mainolfin pienet terrakottamais-
emat on sijoitettu yli kaksi metriä
korkealle terrakottajalustoille niin
että katsoja joutuu kurkottumaan
ylöspäin niitä katsoessaan. Näyt-
telyssä alkuperäisen luodon
näin vaikeasti tavoitettavana Mai-
nolfi muistuttaa tehokkaasti mi-
ten yhteys siihen on heikkene-
mässä.

Mainolfin hahmotteleman kahi-
tyksen seuraava askel näkyy
näyttelyn tarjoamassa ihmiskuv-
vassa. Ihminen on pirstoutunut.

Malliesimerkin tästä tarjoavat länsi-
saksalaisen Hartmut Neumannin
ekspressionistiset maalaukset.
Niiden nimet kertovat siitä ver-
therimäisestä tuskasta, jolla tai-
teilija kokee maailmaa: "Eivät
he tähänkään saakka ole haaveil-
leet, vaan heillä on ollut jalat
maassa". Tai: "Kunnes hän huo-
masi, että se olikin vain kaunis
illuusio".

Myytit

Myyttinen menneisyys kiehtoo
monia tekijöitä. Irlantilaisen Kathy
Prendergastin veistoskokonai-
suus Seitsemän viisauden pylväs-
tä on tästä vaikuttavimpia esi-
merkkejä. Prendergast on kuvit-
tanut kaksi ja puoli metriä korkeat
antiikkipylvänsä ihmiskunnan
historialla. Hän nojaa tekemis-
sänsä omaan, kelttiläiseen perin-
teeseensä: kuva-aihe kiertää pyl-
vääitä ilman alkua tai loppua.
Prendergast vertautuu tässä syk-
lisyydessä myös aiemmin mainit-
tuun ranskalaiseen Paysantiin.
Myyttiin menneisyyteen as-

TS-kuva/ Seppo Lehtinen

□ Osa ranskalaisen Michel Paysantin esinesommitelmaa Tiikerinhuuto. Seinällä toisen ranskalaisen, Rolino Gasparin värillisestä muoviluvahasta tekemä tilateos Nimetön.

□ Belgialaisen Ludo Geyelsin värivalokuva Autistinen avioliitto. Koko
130 x 110 cm.

sioituvat myös suomalaisen Mar-
ja Kanervon tervantuoksuista
köydestä jäykistetyt veistokset.
Suuret tuulikantelet. Niistä toi-

nen riippuu säiden armoilla Nä-
sikkallion männikössä museon pi-
hassa: Kanervo sijoittuu suoma-
laisessa taidekentässä jonnekin

Lanun ja Haartmanin jäljille. Nor-
jalaisen John Haugen purjeista ja
veneenosista konstruoidut tilate-
okset, jotka tekevät seuraa Ka-
nervon työlle, kantavat massiivi-
suudessaan viikinkiajan perimää.

Viisi suomalaista

Kanervon lisäksi Suomella on
neljä muuta edustajaa (joilla muu-
ten on yhteisnäyttely parhaillaan
Alvar Aalto-museossa Jyväskyläs-
sä). Leena Luostarisen ekspres-
sionistisissa kissaeläinmaa-
lauksissa on Egyptin sfinksien
monumentalisuutta. Marika Mä-
kelän teokset ovat abstraktin
maalataiteen elinvoimaista käre-
keä, joka tyyliuunta ekspres-
sionismien ohella on näyttelyssä hy-
vin esillä. Martti Aihon bambusa-
leivistokset luovat lyhyistä kon-
trastia näyttelyn kovassa ja iske-
vässä värimaailmassa. Olli Lyyti-
käisen polaroidkuvakollaasit kei-
nuvat vedenjakana valokuvauksen
ja muun kuvataiteen rajalla.

Valokuvaa, videoita

Valokuvilla näyttelyssä on oma
osastonsa, Chileläisen C.A.D.A.-

ryhmän paikoin järkyttävän doku-
mentoivan kuvasarjan ja belgia-
laisen Ludo Geyelin makaaberien
värökuvien väliin mahtuu monen-
laisia otoksia. Valokuvat seura-
vat näyttelyn muun kuvataiteen
suurellista linjaa.

Biennaalin videoantia Tampe-
reelle on valikoitu yhdeksän nau-
han verran. Kokonaan näyttelystä
puuttuu biennaalin äänipuoli (ai-
nakin toistaiseksi). Pariisissa eri-
laiset ääniefektit kuuluivat oleelli-
senä osana kokonaisuuteen. Ark-
kitehtuurasasto, jonka teemana
oli Modernismi – ajan henki sa-
moin kuin maataide on jätetty
pois käytännön syistä.

Mitään shokkeja tai mullistavia
tunne-elämyksiä näyttely ei tar-
joa, mutta se viehättää tuoreu-
dellaan ja siellä kokee aitoa löytä-
misen iloa. Se myös vakuuttaa,
että eri taidemuotojen enemmän
tai vähemmän keinotekoiset rajat
ovat hämärtymässä ja tulevaisuu-
den taiteen kieli on poikkitaiteel-
lista. Näyttelystä poistuu helpot-
tuneena. Mielessä varmuus ettei
kaikkia teitä ole vielä kuljettu lop-
puun. Ettei kaikkia teitä ole vielä
edes löydetty.

SEPPÖ METSO